

Pamięci prof. dr Károly Zalaia (1921–2008)

Jadwiga Brzezińska

Prof. Károly Zalai

„Otworę odświętany Bóg,
że byłś nasz, albo raczej, że jesteś nasz.
Pamięwał kto tyje w kochającym sercu nie śmierć,
On, just tyje dalsze,
a kiedy kto powraca do domu, do Pana,
pozostaje w rodzinie”

św. Hieronim

Maria z d. Galley Karolowa Zalai i synowie dr Karol Zalai i dr Gabriel Zalai,
pogrzeżona w żałobie rodzina, Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu
Semmelweis, Instytut Organizacji Farmacji, Apteka Uniwersytecka,
Węgierskie Towarzystwo Farmaceutyczne, Kuratorium Fundacji Farmacji
z żalem zawiadamiają, że

Dr Károly Zalai

w 88. roku życia, bogatego w osiągnięcia i sukcesy,
spokojnie zmarł 28 września 2008 r.

Pogrzebanie wraz z dziękczynną Mszą św. odbędzie się
15 października 2008 r. o godz. 16.30 w Budapeszteńskim kościele
św. Małgorzaty z dynastii Arpaistów (XIII Lehel place)

Odprawzabonie na uroczony spoczynek odbędzie się w Cegléd
w gronie przyjaciół.

„Idę do tych, których kochałam
i czekam na tych, których kochałam”

Pogrzeżona w żałobie żona, synowie, wnuki, krewni, przyjaciele,
koleżki po fakcie, szczerze oddam koleżki i uczniowie.

Mój adres: Dr Zalai Karolyiné 1137 Budapest Ujpesti ulp 11

Środki pogrzebowe na wieńce prosimy wpłacać na konto „Farmacja – pomnie dla
młodych farmaceutów” – 10200847-32414897.

(Wymaczyła z węgierskiego
mgr farm Alina Wawrzonek)

Nekrolog prof. Károly Zalaia

Károly Zalai urodził się 26 września 1921 r. w Cegléd na Węgrzech, gdzie ukończył szkołę podstawową i gimnazjum. Był synem i wnukiem aptekarza z Cegléd. W aptece ojca zdobył podstawowe umiejętności aptekarskie. W jego najbliższej rodzinie było 14 aptekarzy, a w dalszej aż 42. Po maturze podjął studia farmaceutyczne na uniwersytecie w Budapeszcie, uzyskując w 1943 r. dyplom mgr farmacji. Następnie pracował w aptece ojca i rozpoczął studia doktoranckie. W czasie wojny został deportowany do Austrii.

Po powrocie na Węgry 17.10.1945 r. zajął się kierowaniem apteką ojca, który zginął wraz z licznymi członkami rodziny w czasie działań wojennych. W 1947 r. obronił pracę doktorską *summa cum laude*. Po tym, jak w 1950 r. apteka rodzinna w Cegléd została upaństwowiona, przeniósł się do Budapesztu. Otrzymał stanowisko inspektora nadzoru farmaceutycznego i równocześnie był asystentem na uniwersytecie. Wydał książkę dotyczącą organizacji aptekarstwa. W 1962 r. został wykładowcą „Organizacji i prawodawstwa aptekarskiego” na uniwersytecie w Budapeszcie. Oprócz tego od 1966 r. był kierownikiem apteki klinicznej przy uniwersytecie w Budapeszcie, gdzie studenci farmacji odbywali praktyki. W 1973 r. otrzymał stopień docenta, a prowadzona przez niego apteka uniwersytecka uzyskała status instytutu na Wydziale Farmacji. W 1982 r. otrzymał tytuł profesora.

Od 1971 r. był wykładowcą historii farmacji na uniwersytecie w Budapeszcie. Pod jego kierunkiem wykonano 105 prac magisterskich z zakresu historii farmacji, 20 prac doktorskich i 5 habilitacyjnych.

W latach 1984–1990 był dziekanem Wydziału Farmaceutycznego uniwersytetu w Budapeszcie. W czasie jego kadencji dziekańskiej przedłużono studia farmaceutyczne do 5 lat oraz wprowadzono studia farmaceutyczne dla obcokrajowców w języku angielskim.

W 1970 r. został członkiem Węgierskiej Akademii Nauk. W 1992 r. za swoje prace z zakresu historii farmacji otrzymał godność doktora honoris causa na uniwersytecie w Budapeszcie. Opublikował 14 książek naukowych i około 300 artykułów naukowych. Wygłosił ponad 80 referatów na kongresach w kraju i za granicą.

Udziałował aktywnie w działalności społecznej. Piastował ważne stanowiska w węgierskich

10.06.1994 Uroczystość otwarcia IV Sympozjum Historii Farmacji w Suchedniowie. Pierwszy z prawej – prof. dr Károly Zalai, prezes Węgierskiego Towarzystwa Historii Farmacji. Przemawia doc. dr hab. Władysław Szczepański, dalej prof. dr hab. Barbara Kuźnicka, dr Hansgeorg Loehr, dr Peter Gorski

i międzynarodowych organizacjach farmaceutycznych.

W latach 1964–1975 był sekretarzem generalnym Węgierskiego Naukowego Towarzystwa Farmaceutycznego, a w latach 1975–1982 prezydentem tego stowarzyszenia. Od 1976 r. był wiceprezesem Węgierskiego Towarzystwa Historii Medycyny. Był przedstawicielem Węgier w Międzynarodowej Federacji Farmaceutycznej (FIP), a w latach 1976–1984 wiceprzewodniczącym tej organizacji. Przekazywał do FIP informacje o działalności farmaceutów na Węgrzech, uczestniczył w kongresach FIP w Waszyngtonie (1970), Wiedniu (1972), Lizbonie (1973), Warszawie (1976), Madrycie (1980), Montrealu (1983), Nigerii (1984), Bratysławie (1986), Amsterdamie (1987), Damaszku (1988), Sydney (1989), i Tallinie (1990).

Od 1968 r. był członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Historii Farmacji (ISHP), a w latach 1982–1989 piastował funkcję prezydenta tego stowarzyszenia. Od 1977 r. był członkiem Międzynarodowej Akademii Historii Farmacji (IAHP), a w latach 1990–1994 pełnił funkcję jego prezydenta.

W trakcie pełnienia wysokich funkcji w zarządzie międzynarodowych organizacji nawiązał liczne kontakty międzynarodowe i odbył wiele podróży zagranicznych, m.in. do Kairu (1982), Waszyngtonu (1983), Grenady (1985), Oslo (1987), Piacenty (1988), Madrytu (1968 i 1989), Izraela (1960), Pragi (1991), Walencji (1992), Rzymu (1982), Heidelbergu (1993) i Paryża (1995).

Brał także udział w kilku sympozjach historii farmacji w Polsce: w Suchedniowie (1994), w Iwoniczu Zdroju (1995), w Dobczycach-Krakowie (1996), w Gietrzwałdzie (1998), w Poznaniu i Warszawie (1999). Przyjaźnił się z profesorami Wojciechem Roeske i Leszkiem Krówczyńskim. Miał licznych przyjaciół

26.09.1995 Uroczystość otwarcia Międzynarodowego Kongresu Historii Farmacji w Paryżu w auli Sorbony; w prezydium Kongresu siedzi trzeci od lewej prof. dr Károly Zalai, prezydent Międzynarodowej Akademii Historii Farmacji

28.09.1995 Uczestnicy Międzynarodowego Kongresu Historii Farmacji w Paryżu podejmowani byli lampką wina w pałacu prezydenta miasta. Podczas tej uroczystości cztery osoby odznaczono medalem Paryża. Jedną z nich był prof. dr Károly Zalai (Węgry) – prezydent Międzynarodowej Akademii Historii Farmacji (pierwszy z prawej). Burmistrz Paryża Bernard Tiberi – trzeci z prawej

Składanie wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie przez uczestników Sympozjum Historii Farmacji (23–26.09.1999). W imieniu gości zagranicznych wieniec złożył prof. dr Károly Zalai, prezes Węgierskiego Towarzystwa Historii Farmacji i wiceprezes Międzynarodowej Akademii Historii Farmacji – pierwszy z prawej, obok prof. dr Michał Umbreit, ówczesny prezes Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego i dr Jan Majewski, prezes Zespołu Sekcji Historii Farmacji PTFarm

historyków farmacji na całym świecie. Uzyskał członkostwo honorowe wielu zagranicznych stowarzyszeń farmaceutycznych i liczne zagraniczne odznaczenia, m.in. w Krakowie, Genui, Granadzie, Jasy, Paryżu. Prezydent Węgier dekorował go osobiście wysokim odznaczeniem – orderem z gwiazdą. Był honorowym obywatelem swego rodzinnego miasta Cegléd, gdzie został pochowany.

Zmarł po ciężkiej chorobie 28 września 2008 r. w Budapeszcie, zostawiając żonę Marię i dwóch synów-farmaceutów, którzy mając tytuły doktorskie są wykładowcami na uniwersytecie w Budapeszcie.

Prof. dr Károly Zalai był głęboko wierzącym katolikiem. Całe życie poświęcił zawodowi i nauce farmaceutycznej. Swoją postawą, działalnością naukową i społeczną przyniósł zaszczyt farmacji węgierskiej

i międzynarodowej. Odznaczał się wielką skromnością, kulturą bycia, uprzejmością, życzliwością i subtelnością.

Był bardzo zaangażowany w gromadzenie i ochronę zabytków muzealnictwa farmaceutycznego w Muzeum Medycyny im. Semmelweisse w Budapeszcie oraz różnych terenowych aptekach muzealnych. Sam miał ogromną bibliotekę dzieł fachowych. Kolekcjonował medale farmaceutyczne i wydał książkę poświęconą medalierstwu farmaceutycznemu na całym kontynencie.

Zachowamy Go w pamięci na zawsze jako wielkiego przyjaciela Polski i Polaków, znakomitą osobowość, wzorzec dla dalszych pokoleń farmaceutów.

Otrzymano: 2009.03.06 · Zaakceptowano: 2009.03.12